

АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕДУРИ ЗАХИСТУ АВТОРСЬКИХ ПРАВ У США

Володимир Дроб'язко,
*завідувач сектора суміжних прав інтелектуальної
власності НДІ інтелектуальної власності НАПрН
України, кандидат філологічних наук*

У США повноваження забезпечувати захист авторських прав у примусовому порядку мають Комісія США з міжнародної торгівлі (US International Trade Commission) і Митна служба США (US Customs Service).

Комісія з міжнародної торгівлі — це незалежний непартійний, квазісудовий федеральний орган, заснований Конгресом США в 1916 році як «Комісія США по тарифах» (Торгівельний акт 1974 року (Trade act of 1974) змінив її назву на Комісія США з міжнародної торгівлі). Ця Комісія як орган влади має широкі повноваження проводити розслідування з питань міжнародної торгівлі. Використовуючи свої повноваження, Комісія США з міжнародної торгівлі розслідує обвинувачення, пов'язані з використанням недобросовісної практики при імпорті товарів (які часто називаються процедурами Розділу 337, оскільки встановлені законодавством повноваження на проведення таких дій містяться в розділі 337 Акта про тарифи (Tariff Act)). Серед видів недобросовісної практики, що можуть оскаржуватися згідно з процедурами Розділу 337, названо і ввезення (імпорт) товарів, які порушують права на об'єкти авторського права в США. Якщо Комісія США з міжнародної торгівлі встановлює, що наявне право-порушення, то вона може винести рішення про недопущення імпорту товарів на територію США.

Провадження, що здійснюється в Комісії США з міжнародної торгівлі,

є судовими за своїм характером і передбачає відправлення повідомлення про скаргу, що надійшла, відповідним сторонам, провадження щодо товарів у разі, коли сторони перебувають за межами юрисдикції Комісії, а також виявлення документальних доказів з метою отримання відомостей про заявлене правопорушення.

У Розділі 337 Акта про тарифи від 1930 року (19 частина, Розділ 337 Зводу законів США) описуються незаконні й недобросовісні способи конкуренції та недобросовісні дії при ввезенні та реалізації товарів у США, які загрожують або можуть як наслідок зруйнувати чи завдати значної шкоди національній економіці, перешкоджають розвитку промисловості й отримують або монополізують торгівлю в країні. Серед методів конкуренції, що є незаконними, називають незаконне ввезення до США товарів, що порушують права на об'єкти авторського права в США, а також помилкова або оманлива реклама, або порушення антимонопольного законодавства США. Якщо встановлено порушення прав на об'єкти авторського права в США, то не вимагається доводити завдання шкоди національній економіці.

Розслідування, відповідно до Розділу 337, ініціюється Комісією США з міжнародної торгівлі оперативно на підставі одержання належним чином поданої скарги, в якій викладаються вимоги згідно із законодавством

та яка відповідає правилам, що регулюють виклад фактичного боку справи. У Федеральному реєстрі (Federal Register) робиться публікація про порушення провадження у справі. Після цього Комісія США з міжнародної торгівлі призначає суддю з адміністративних правопорушень (Administrative Law Judge), який головує на засіданнях і виносить попереднє рішення з приводу того, чи сталося порушення законодавства. Суддя з адміністративних правопорушень повинен бути неупередженим і виносить рішення на підставі доказів, наданих йому під час слухання. У процесі розгляду справи в Комісії США з міжнародної торгівлі сторони мають право на незалежне повідомлення, перехресний допит, подання доказів, подання заперечень, клопотань, висунення аргументів, а також наділені іншими правами, що мають суттєве значення для забезпечення справедливого слухання справи.

Після слухання справи по суті суддя з адміністративних правопорушень виносить своє попереднє рішення (Initial Determination) у письмовій формі. Його висновки повинні бути підтримані доказами, що були надані під час слухання, та положеннями законодавства. До винесення остаточного рішення (також у письмовій формі) сторони можуть подавати клопотання про перегляд справи. Якщо цим рішенням визнається факт правопорушення, засіб захисту прав полягає у рішенні, яким імпортер зобов'язується припинити свою незаконну діяльність й відмовитися від її здійснення в подальшому. В більшості випадків Комісія США з міжнародної торгівлі також наказує Митній службі США призупинити ввезення незаконних товарів. Митна служба США має повноваження призупинити ввезення будь-яких товарів, які підпадають під дію такого наказу. Член Комісії США з міжнародної торгівлі надсилає Митній службі

США супровідну документацію, що може допомогти ідентифікувати відповідні незаконні товари в процесі ввезення.

Свого часу нашої країні довелося докласти значних зусиль, аби домогтися зняття торговельних санкцій США до України через неефективність боротьби з контрафакцією та піратством у сфері авторського права й суміжних прав.

Митна служба США забезпечує дотримання авторських прав на митному кордоні США. Крім реагування на клопотання про допомогу з припинення введення контрафактних й піратських товарів, що є обов'язковою вимогою за ТРІПС, Митна служба США має також широкі *ex officio* повноваження. Ці повноваження надають їй можливість проводити власні розслідування, а також припинити ввезення товарів за власною ініціативою.

Незалежно від того, чи діє Митна служба США на підставі заяви володільця авторських прав або в порядку *ex officio*, працівники митних органів часто працюють у тісному контакті з володільцями авторських прав для виявлення незаконних товарів. Митна служба США часто співпрацює зі службовими особами інших правоохоронних органів, які допомагають простежити рух незаконних товарів від митного кордону до місцевої мережі збуту. Так, відповідно до внутрішніх інструкцій, працівники митних органів повинні консультуватися з компетентними працівниками прокуратури у тих випадках, коли вони знаходять піратські копії, для того, щоб допомогти проведенню провадження у кримінальній справі щодо імпортерів та інших осіб причетних до збуту.

Для того щоб допомогти працівникам митних органів визначити законність товарів, які перетинають митний кордон, Митна служба США веде централізовану базу даних, що до-

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

ступна для всіх підрозділів Митної служби у США. Ця база даних є одним з основних інструментів, використовуваних Митною службою США з метою забезпечення захисту авторських прав. На підставі цієї бази даних Митна служба США ставить за обов'язок володільцям авторських прав зареєструвати певні відомості про свої авторські права.

Після того, як об'єкти авторського права зареєстровані в Митній службі США та занесені в базу даних, Митна служба США має законні підстави припиняти ввезення незаконних, контрафактних або піратських товарів за участю чи без участі володільця авторських прав. Отже, працівник митного органу, що знає про зареєстровані об'єкти авторського права, може вжити правозастосовних заходів з власної ініціативи, виявити, затримати чи арештувати товари, які, на його думку, є незаконними, контрафактними або піратськими. Такі широкі повноваження ефективно перешкоджають проникненню незаконних товарів через митний кордон, допомагаючи зменшити кількість позовів і скарг, які розглядаються всередині країни з метою боротьби з порушенням авторських прав.

Митна служба США може призупинити обіг будь-яких товарів, які підозрюються в порушенні належних якійсь іншій особі прав на об'єкти авторського права. Таке призупинення можливе незалежно від того, чи діє Митна служба США за клопотанням володільця авторських прав або з власної ініціативи. Протягом 5 днів з дати такого призупинення митний орган повинен повідомити імпортера про своє рішення затримати товар. Протягом 30 днів імпортер може підтвердити, що ввезення здійснюються на законних підставах. 30-денний термін може бути продовжений, якщо для цього є серйозні підстави. З моменту надання товарів на митний огляд до моменту видачі пові-

домлення про затримання митний орган може довести до відома володільця авторських прав таку інформацію: дата ввезення; порт ввезення; опис товару; кількість товару; країну походження товару.

Після видачі повідомлення про затримання товарів митний орган повинен протягом 30 днів довести вищевказану інформацію до відома володільця авторських прав. Крім цього, після внесення володільцем авторських прав розумної застави, у будь-який момент після пред'явлення товарів на митний огляд, але до арешту, митний орган може надати зразок підозрілого товару володільцеві авторських прав для огляду або перевірки з метою визначення, чи ввезені товари є незаконними. Митний орган може вимагати повернення зразка товару в будь-який момент. Зразок повинен бути повернутий митному органу на вимогу чи після завершення огляду або тестування. У випадку пошкодження чи втрати зразка товару володільцем авторських прав він повинен підтвердити факт втрати або знищення.

Якщо митний орган вирішить, що товар є незаконним, він здійснює арешт товарів. Але арештовані та конфісковані товари, зазвичай, знищуються, якщо тільки володільець авторських прав не надасть дозвіл на реалізацію товарів іншим чином, наприклад, через благодійні організації. Крім арешту та знищення товарів, на імпортера можуть бути накладені великі грошові штрафи.

Під час проведення розслідування від володільця авторських прав може вимагатися внести заставу для того, щоб одержати зразок арештованих товарів для тестування. Крім цього, від нього можуть вимагати внести заставу в цілях продовження дії арешту затриманих товарів до моменту встановлення факту правопорушення. Ціль застави — гарантувати компенсацію імпортеру у разі неправомірного затримання товарів.

Митна служба США забезпечує захист прав у випадку незаконного ввезення товарів, які порушують авторське право, зокрема і піратських товарів. Митна служба США захищає, зазвичай, тільки ті об'єкти авторського права, що були зареєстровані в Митній службі США. Вимоги до реєстрації об'єктів авторського права є досить детальними. Реєстрація стосується одного об'єкта, діє 10 років і може бути продовжена. Плата за реєстрацію об'єктів авторського права сьогодні становить \$ 190 США за 1 об'єкт. Для об'єктів авторського права американських авторів потрібна попередня їх реєстрація у Відомстві з авторських прав США (US Copyright Office).

Для того щоб забезпечити захист авторських прав з боку Митної служби США, необхідно подати заявку з такими відомостями та сплатити відповідну плату за реєстрацію: найменування й повна юридична адреса володільця авторських прав; країни, в яких виробляються справжні звукозаписи чи інші об'єкти авторського права, які мають правову охорону; довідка з описом обставин фактичних або потенційних збитків, які завдані чи можуть бути завдані в результаті фактичного або передбачуваного ввезення зазначених вище звукозаписів або інших об'єктів авторських прав, що мають правову охорону; найменування кожної материнської чи дочірньої компанії, яка виробляє за кордоном справжні копії об'єктів авторського права, які мають правову охорону, а також її іноземна назва; найменування й основна юридична адреса кожної іноземної фізичної або юридичної особи, яким заявник

(правоволоділець) дозволив здійснювати виробництво за кордоном; щодо кожного виробника, зазначеного вище — документацію, що підтверджує згоду на виробництво; місцерозташування та найменування компанії, від яких, згідно з відомостями, надходять несанкціоновані копії; у випадку із звукозаписами — імена артистів, які взяли участь у запису диску; якщо заяви про реєстрацію об'єктів авторського права подаються на підставі Бернської конвенції — пояснення, як застосовується Бернська конвенція; якщо заяви про реєстрацію об'єктів авторського права не подаються на підставі Бернської конвенції (зазвичай, це стосується об'єктів авторського права американських авторів) — свідоцтво про реєстрацію авторських прав, видане Відомством з авторського права США, з метою реєстрації відповідного об'єкта авторського права.

Угода ТРІПС не вимагає використання експортних засобів захисту авторського права з метою скорочення обігу незалежних товарів. Однак використання таких засобів дозволяється Угодою ТРІПС. Багато країн, і США також, забороняють вивезення незаконних товарів і надають Митній службі США повноваження з конфіскації таких товарів. Крім цього, з метою запобігання створенню піратських або контрафактних товарів на внутрішньому ринку багатьох країн дозволяють ввезення сировини, що використовується для створення оптичних носіїв тільки для тих осіб, які мають дозволи на створення законних товарів. ♦

Список використаних джерел

1. Лонг Доріс. *Захист прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування : практичний посібник* / Доріс Лонг, Патриція Рей, В. О. Жаров, Т. М. Шевелева, І. Е. Василенко, В. С. Дроб'язко. — К. : К.І.С., 2007.

2. *Захист прав інтелектуальної власності: досвід Сполучених Штатів Америки* : зб. документів, матеріалів, статей. — К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2003.
3. *Смит Майкл П. Роль Таможенної служби США в осуществленні права товарних знаків, авторських прав і патентів* : матеріали регіонального семінара ВОИС — ЕПВ по осуществленню охорони прав на патенти і товарні знаки для судей і співробітників таможених і правоохоронительних органів. — Алма-Аты, 17–19 сентября 1997. — Мюнхен., 1998.
4. *Трейнер Тимати П. Принятие мер на границе в рамках Соглашения TRIPS* : матеріали к Международному семінару по вопросам охорони авторських прав в области кино- и телепродукции, программного продукта, программного продукта, издательского дела, звукозаписи. — Москва, 21–23 июня 1994 г.

ЦІКАВО ЗНАТИ

GOOGLE NEWS — ПОРУШНИК АВТОРСЬКОГО ПРАВА

Апеляційний суд Бельгії визнав сервіс Google News порушником авторських прав бельгійських газет.

Суд постановив, що компанія Google повинна видалити зі своєї пошукової бази всі дані бельгійських газет французькою та німецькою мовами. Якщо ця вимога не буде виконана, на компанію чекають штрафні санкції.

Суд проти сервісу Google News почався в країні ще в 2006 році. Ініціатором його стала громадська група Copiepressе, яка представляла інтереси газет Валлонського регіону Бельгії.

У позовній заяві зазначалося, що сервіс компанії Google забирає відвідувачів у сайтів газет у результаті того, що на сайті новинного агрегатора публікуються фрагменти матеріалів бельгійських газет.

Того ж року бельгійський суд зажадав видалити всі статті бельгійських газет з Google News, проте в результаті апеляції компанія Google змогла домогтися того, що вона отримала право розміщувати зменшені тексти на сайті поруч із посиланнями на сайти газет.

Остаточне рішення Апеляційного суду Бельгії назвав компанію Google порушником авторського права і постановив видалити всі матеріали із сайту.

Раніше компанія Google намагалася монетизувати сервіс Google News, пропонуючи користувачам платний доступ до контенту.

За матеріалами:

<http://hi-tech.tochka.net/7631-v-belgii-opredelili-cto-google-news-narushaet-avtorskie-prava/?lang=ru>